

Posudek na bakalářskou esej

Veronika Matoušková, reflexe důvodů volby jména dítěte pohledem aktérů. Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2016, 69 stran textu + Přílohy (s. 70-79).

Centrem autorčina zájmu se stala otázka volby jména pro nově narozeného jedince – člena rodiny i lokální společnosti. Tuto problematiku mohla Veronika Matoušková nahlížet z různých úhlů pohledu. Zvolila ten z pohledu aktérů – rodičů, kteří jméno pro svého potomka vybírají. Jako základní cíl své bakalářské práce si autorka vytýčila „na příkladu výzkumného vzorku zmapovat reflexi důvodů k volbě konkrétního jména pro prvorozené dítě“. Cíleně sledovala, jak rodiče vybírali jméno pro svého potomka, čím byli při výběru ovlivněni a na jaké problémy přitom naráželi a zároveň se zaměřila na srovnávání důvodů k volbě jména dítěte, které působily na zástupce dvou generací a zda se tyto důvody napříč časem mění, popřípadě jak.

Svoji bakalářskou esej koncipovala Veronika Matoušková ve věcné rovině do čtyř bloků, formálně pak vedle úvodu a závěru do celkem deseti kapitol. Do prvního bloku lze zahrnout první čtyři kapitoly, kde se autorka pokusila problematiku pojmenovávání uchopit prostřednictvím vymezení základních pojmů (kapitola první – s. 7-8), přehledem funkcí rodných jmen (kapitola druhá – s. 9) a jejich původem a vývojem (kapitola třetí – s. 10-11). A zahrнула sem i právní aspekty, tedy zákonné úpravy související se zápisem i případnými změnami rodného jména (kapitola čtvrtá s. 12-14). Ve druhém bloku se soustředila jednak na pojmenovávací proces (kapitola pátá – s. 14-16) a jednak na širokou škálu faktorů ovlivňujících výběr jména pro dítě - od rodinné tradice, přes jazykové vlivy až po různě podmíněnou dobovou oblibu jednotlivých jmen (kapitola šestá – s. 17-22). Třetí část své bakalářské práce pak autorka věnovala přehledu rodných jmen dětí narozených na Strakonicku (tedy v oblasti, kde sama prováděla terénní výzkum) v letech 2010 až 2015 (kapitola sedmá – s. 23-27) a za stejný časový úsek podala i statistický přehled rodných jmen dětí narozených v tomto období na území celé České republiky. Je otázkou, zda tento blok by nebylo vhodnější přesunout do přílohy. V následujícím bloku (kapitola devátá – s. 30-36) uvedla Veronika Matoušková podrobně a přehledně svůj metodický přístup, vymezila cíl svého výzkumu, výběr výzkumného vzorku a jeho charakteristiku a popsala způsob sběru dat a postup při jejich zpracování. A v posledním obsáhlém a stěžejním bloku bakalářské eseje provedla autorka analýzu a interpretaci výzkumem shromážděných dat (kapitola desátá – s. 37-63). V závěru (s. 64-66) pak shrnula výsledky, ke kterým důkladnou analýzou dat dospěla. Nedílnou součástí předkládané bakalářské eseje tvoří přehled použitých zdrojů (s. 67-69) a přílohy (s. 70-79).

Předložená bakalářská esej Veroniky Matouškové má jako celek logickou strukturu, působí úpravným dojmem. Autorka zvolila k řešení stanoveného úkolu odpovídající výzkumnou strategii a jak přípravě na vlastní terénní výzkum, tak i jeho průběhu a zpracování získaných dat věnovala dostatečný časový prostor. Ve svém přístupu byla aktivní, iniciativní a prokazovala i značnou míru invence. Vyzdvihnout je třeba zejména její práci s výzkumem shromážděnými daty, kdy se její analýza jednoznačně opírá o tato data a autorka se v textu neuchyluje k obvyklým obecným tvrzením. S tím souvisí i uvážlivě a střízlivě formulovaná

závěrečná zjištění. Interpretativní složku by naopak vzhledem k „bohatosti“ dat získaných terénním výzkumem bylo možné propracovat hlouběji.

Formální stránka textu je až na výjimky (např. již zmíněná otázka zařazení 7. a 8. kapitoly do hlavního textu) na slušné úrovni, vyzdvihnout je třeba v této souvislosti zejména jednotně vedený poznámkový aparát a také zdařilá grafická znázornění nově volených i generačně předávaných jmen v jednotlivých oslovených rodinách.

Souhrnně lze konstatovat, že bakalářská esej Veroniky Matouškové odpovídá požadavkům, které jsou na tento typ závěrečných studentských prací kladeny, doporučuji ji proto k obhajovacímu řízení a vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem navrhuji hodnocení velmi dobře.

1. srpna 2016

Miloslava Turková